

Man kan ju inte vara ensam: En kvalitativ studie om våld i nära relation

Malin Berggren

Maria Lundgren

**Psykologi 61–90 hp, Uppsatsarbete 15 hp
Institutionen för individ och samhälle/Högskolan Väst
Vår/Höstterminen 2017
Handledare: Jonas Hallberg
Examinator: Linda Lundin**

Man kan ju inte vara ensam: En kvalitativ studie om våld i nära relation

Våld i nära relation förekommer i alla samhällsklasser. Syftet med studien var att få fördjupad kunskap kring olika samhällsinstitansers arbete i närområdet kring våldsutövare och våldsutsatta i våld i nära relation, samt hur de arbetar med att minska våldet. Intervjuer genomfördes med åtta olika samhällsaktörer för att få reda mer och undersöka våld i nära relation. Genom att använda normkritiska glasögon vill studien undersöka om resultatet stöder antagandet att ett samhällsnormbrytande beteende härstammar från normer. Intervjuerna var semistrukturerade med en intervjuguide med öppna frågor. Det empiriska materialet analyserades med tematisk analys. Resultatet visar på att våldet i nära relation är fysiskt våld som ofta är kombinerat med andra olika former av som sexuellt och psykiskt våld. Våldet i våld i nära relation leder förutom fysiska skador och psykiska besvär, till långsiktiga konsekvenser för de enskilda individerna, samhället och familjen. Våld i nära relation anses som ett stort samhällsproblem både internationellt och i Sverige och är en kränkning mot de mänskliga rättigheterna. Det svenska samhällets ansvar är arbeta förebyggande mot våld i nära relation och samtidigt stödja de medborgare som är och varit utsatta för våld i nära relation. Resultatet visat att Trollhättans stad samarbetar med flera olika samhällsinstitanser för att motverka mäns våld i nära relation och de ligger i framkant i Sverige när det gäller att förebygga och samtidigt minska konsekvenserna som uppstår i våld i nära relation och samtidigt sänka samhällskostnaderna.

Nyckelord: våld i nära relation, våldsoffer, våldsutövare, samhällsinsatser

One cannot be alone: A qualitative study of violence in a close relation

Violence in close relationship occurs in all social classes. The purpose of the study was to gain in-depth knowledge of the work of various social institutions concerning violence and particularly violence in close relationships, as well as how they work to reduce violence. Interviews were conducted with eight different actors in society to find out more and to investigate violence in close relationships. Using a norm-critical perspective, the study investigated whether the results support the assumption that a society-breaking behavior stems from norms. The interviews were semi-structured with an open-ended interview guide. The empirical material was analyzed with thematic analysis. The result shows that the violence in close relationship is physical violence, often combined with other forms of sexual and psychological violence. The violence in close relationships leads in addition to physical injuries and mental disorders, to long-term consequences for the individual individuals, society and the family. Violence in close relationship is considered a major social problem both internationally and in Sweden and is an infringement of human rights. The responsibility of Swedish society is to work against violence in close relation while supporting the citizens who are and have been exposed to violence in a close relation. The result showed that Trollhättan's city collaborates with several different social institutions to counter men's violence in close relationships and that they are at the forefront in Sweden in preventing and at the same time reducing the consequences of violence in close relationships while reducing social costs.

Keywords: violence in close relationship, victims of violence, violence, community efforts

Vi vill tacka vår handledare Jonas Hallberg för genomläsning av vårt arbete och för värdefull guidning. Vi vill tacka vår examinator Linda Lundin för att granskat vårt arbete. Vi vill även tacka alla våra informanter som ställt upp på intervjuer och delat med sig av sin kunskap till oss.

Enligt Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK, 2017), ett forskarcentrum med expertkunskap som arbetar mot våld i nära relation, är det en mänsklig rättighet att kunna leva ett liv fritt från våld. Individer som lever med våld i nära relation är erkänt som ett allmänt hälsoproblem över hela världen och betraktas som ett stort samhällsproblem (Krantz & Garcia-Moreno, 2005). Medvetenheten om att våld i nära relation är ett stort folkhälsoproblem har ökat under de senaste decennierna. Våldet i våld i nära relation leder förutom fysiska skador till långsiktiga konsekvenser för samhället, familjen och de enskilda individerna (Berglund & Heimer, 2016). Våldet som existerar i nära relationer inkluderar våld i alla slags typer mellan närstående. Det som framförallt kännetecknar våld i nära relationer är att den som är utsatt för våldet har känslomässigt starka band till den som är förövaren (NCK, 2017). Våld i nära relation existerar i alla kulturer (Ozaki & Otis, 2017). Våldet som den utsatta utsätts för sker i offrets bostad inomhus, där ingen ser (NCK, 2017). Män utövar våld i nära relation i en önskan att dominera kvinnor genom tvångskontroll och våld (Burman, 2014). Ju längre man har levt i relationen desto mer allvarligt blir våldet och intensiteten ökar. Den vanligaste förekommande formen av våld i nära relation är där en man utövar våld mot den kvinnan som han haft eller har ett förhållande med (NCK, 2017). Att bli utsatt för våld i nära relation menas att den som utövat våldet mot kvinnan är hennes partner eller före detta partner (Hydén, 2008). Våld i nära relation i alla dess olika uttryck betraktades länge som en familjeangelägenhet, det ansågs vara privat. Denna syn har genomgått en förändring under de senaste decennierna och våld i nära relation erkänns idag som ett globalt samhällsproblem och ett stort allvarligt folkhälsoproblem med kränkning av kvinnan och de mänskliga rättigheterna (NCK, 2017). Våld i nära relation är ett beteende som orsakar psykisk, sexuell eller fysisk skada och det inkluderar också psykiskt missbruk, sexuellt tvång och fysisk aggressivitet samt ett kontrollerande beteende av den som utövar våldet (Parveen, Dhingra, & McGarry, 2016). FN har gjort en definiering om mäns våld mot kvinnor som att det är en könsrelaterad våldshandling mot kvinnor vilket resulterar i, eller är troligt att det kommer leda till någon sorts lidande för kvinnor som psykisk, sexuell eller fysisk skada samt godtyckligt frihetsberövande, tvång eller hot om sådana handlingar vare sig det gäller i det offentliga eller i det privata livet (FN, 2012). Mäns våld mot kvinnor förekommer överallt och är oberoende av ålder, etnicitet, social tillhörighet, sexualitet, religiös och kulturell tillhörighet. Våldet förekommer i hemmet, inom familjen och även i samhället (NCK, 2017).

Enligt professor Manjoo, särskild rapportör från FN ses våld i nära relation i USA vara en genomgripande kränkning av mänskliga rättigheter som påverkar kvinnor över hela USA. År 2008 visar statistik från USA att cirka 552 000 brott begått mot kvinnor i våld i nära relation (Manjoo, 2011). En rapport från World Health Organization (WHO) från 2013 har sammanställt statistik från hela världen där man tittat på två olika slags typer av våld mot kvinnor, våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor. Genom sin granskning visar rapporten på en regional och global bild av dessa två typer av våld. Rapporten visar att när det kommer till våld i nära relation har cirka 30 procent av världens kvinnor som varit i någon form av relation utsatts för våld av sin partner. Kvinnorna som utsätts för fysiskt våld riskerar att drabbas av hälsoproblem och rapporten påpekar på hur viktigt det är med att öka samhällsinsatserna både för att förebygga våld i nära relation och för att hjälpa kvinnor som upplever eller upplevt våldet (WHO, 2013). Våld i nära relation med fysiskt och psykiskt våld, tillsammans med stalking och sexuellt våld räknas som ett stort folkhälsoproblem i USA. Många av dem som utsätts för dessa typer av våld har upplevt fysiska skador, mentala hälsoproblem som ångest, depression, självmordsförsök och en låg självkänsla (Black, et al., 2011).

Centers For Disease Control and Prevention (CDC) utkom år 2011 med en rapport som tar upp våld i nära relation och hur de definierar våld i nära relation. Våldet i nära relation, omfattar sexuellt, fysiskt våld och hot om sexuellt eller fysiskt våld, psykologiskt våld och stalking av en tidigare eller nuvarande partner. CDC:s undersökning har ett brett spektrum och är intresserad av att mäta fem olika typer av våld i nära relation i sin undersökning som fysiskt,

sexuellt och psykologiskt våld, kontrollerande av preventivmedel och möjligheten att inte bli gravid och stalking. Undersökningen är pågående och vänder sig till alla som är över 18 år (Black, et al., 2011). En internationell studie som gjorts i USA ville öka kunskapen om hur man kunde engagera männen och på så sätt genom olika slags förebyggande insatser kunna minska och förhindra männens våld i nära relation mot kvinnor. Studien involverade 165 stycken individer runt om i världen som representerade olika organisationer och dessa deltog i en online studie om hur deras nationella förebyggande arbeten såg ut med försök att engagera män för att stoppa våldet. Resultatet visar på att genom ett så brett antal professionella genomförde online studien att det finns flera nationella grupper som anstränger sig och arbetar förebyggande med män för att minska våldet. Studiens resultat visar också på att många organisationer samarbetar med andra organisationer för att kunna bli bättre på förebyggande arbete samt att engagera männen i arbetet och hitta andra metoder för att kunna bli bättre på förebyggande arbete. De påpekar också vikten av samarbete organisationer emellan (Kimball, Edleson, Tolman, Neugot, & Carlson, 2013).

I Sverige prioriteras arbetet med våld i nära relation genom att bekämpa och förebygga våld. Utav de fall av våld i nära relation som rapporterades under 2009 var 85 procent av dem fall där män riktat våld mot kvinnor enligt en sammanställning som gjordes utav Brottsförebyggande rådet. Våld i nära relation förekommer även i samkönade par och det sker också att kvinnor utsätter männen för våld i heterosexuella relationer (BRÅ, 2009). I Sverige arbetar regeringen med en nationell strategi att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor genom att fokusera på att stärka skyddet för de våldsutsatta och öka männens delaktighet att ansvara till att stoppa våldet. Socialstyrelsen har ansvaret för att hitta förutsättningar till genomförandet av strategin genom att ta fram metoder och kunskap. Elva regeringsuppdrag bedrivs just nu som är kopplade till den strategin för att minska våldet i nära relationer (Socialstyrelsen, 2017).

Definition av våldet i våld i nära relation

Våldet i nära relationer kan vara både fysiskt och psykiskt. Denna uppsats definierar våld i nära relation med det fysiska våldet och hotet om att bli utsatt för fysiskt våld. Det fysiska våld som män utsätter kvinnor för påverkar alla delar av kvinnans liv, både livskvaliteten och hennes allmänna hälsotillstånd och möjligheten till produktivitet och självständighet. Det fysiska våldet kan orsaka, direkt fysiska skador och det ökar även risken för kroniskt sjukdomstillstånd för den som utsätts (NCK, 2017). Med fysiskt våld i nära relation menar vi att bli knuffad, slagen, sparkad, bli fasthållen eller släpas, dragen i håret, berövad av sin sömn, bli skakad, tar stryptag på, nyper och hot med vapen (Grände, Lundberg, & Eriksson, 2009). I en internationell meta studie om våld i nära relation studerades könsskillnader. Studien granskade 35 olika studier från 21 länder, studien undersökte kvinnors och mäns fysiska och sexuella våld. De undersökte handlingar med avsikt att medföra fysisk skada på en intim partner i våld i nära relation. De undersökte hot och våld och aggressiva inslag samt om de blir sexuellt utnyttjade av sin partner. Genom att jämföra män och kvinnors nivåer av våld mot en intim partner i våld i nära relation och hur dessa ser på processer studerade man hur brottsoffer konstrueras, kulturella skillnader gällande begränsningar och råd som påverkar. En granskning av studierna förklarar att våld i nära relation, förekommer det både sexuellt och fysiskt våld i många samhällen över hela världen. Syftet med studien var att samla in studier från ett stort antal länder och då undersöka könets roll i våld i nära relation. Studierna varierade mycket och det finns en traditionell bild med kvinnan som offer och män som förövare vilket resultatet av studien visar. Problemet med våld i nära relation är att mannen är överlägsen kvinnan men att våldet i nära relation blir allt mer erkänt över hela världen och har gjort det möjligt med riktlinjer för framtida forskning för att minska våldet (Krahé, Bieneck, & Möller, 2005). Fysiskt våld inom våld i nära relation påverkar den våldsutsatta med negativa konsekvenser under lång tid och kan fortsätta med

konsekvenserna av våldet även när den våldsutsatta har tagit sig ur våldsrelationen (Allen, 2013).

Arbeta med våld i nära relation

Regeringen har utarbetat en handlingsplan för att bekämpa våld mot kvinnor och genom arbetet med handlingsplanen konstaterades år 2005 att det krävdes ett utökat samarbete mellan och inom olika myndigheter och aktörer som kommer i kontakt med förövare eller våldsoffer. Ett bra samarbete har en avgörande betydelse för förövare och offer för att få den hjälp de behöver. Socialstyrelsen tog år 2000 uppdraget för att ordna samverkan mellan myndigheter samverkansgrupper och intresseorganisationer för att hålla kvinnofrågan vid liv. Kvinnor som är våldsutsatta söker sig ofta till ideella organisationer som, brottsofferjouren, kvinnojourer kvinnofridslinjen och där igenom kommer myndigheter kunna samverka. I kommuner och landsting gjordes 2009 en kartläggning om kvinnofridsarbete att samverka hade positiv inverkan och fungerade bra för medlemsorganisationerna. NCK driver en kunskapsbank där forskning och en samlad erfarenhetskunskap (Björk, 2014).

Socialtjänsten har det yttersta ansvaret i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn och har även en viktig funktion när det kommer till det fortsatta arbetet kring våldsutövare och vilken hjälp de erbjuds från olika samhällsinstitutionerna. Socialtjänstens arbetar efter de riktlinjer som finns i Socialtjänstlagen (SoL). Socialtjänstens ansvar är att ge stöd och hjälp till den enskilde och utöver det har kommunerna ansvaret att socialtjänstens personal ska få den löpande utbildning och kunskap som behövs för att kunna möta behoven som finns. Praktiskt styrs arbetet från att handläggaren får vetskapen om våldet genom, ansökan eller anmälan som leder till prövning, utredning, beslut och insats utifrån kvinnans behov. Handläggaren samverkar och förmedlar kontakter till andra aktörer eller hjälporganisationer beroende på omständigheterna, som att kvinnojourer exempelvis kan erbjuda skyddat boende för de som är i behov av detta. De vanligaste riskbedömningsinstrumenten som används i socialtjänsten och inom polisen i Sverige är SARA när det gäller partnervåld och PATRIARK om det är hedersrelaterat och SAM vid stalking ärenden (Enander, 2014). Att kunna arbeta kring våld i nära relation krävs att man bemöter både den våldsutsatta och våldsutövaren med respekt. Det är inte tillåtet med våld inom arbetsplatsen och inte heller något maktmissbruk från personalen sida. Alla individer som kommer med ett våldsproblem skall bemötas med tydlighet och öppenhet om vad behandlaren arbetar med och vilket som är uppdraget (Åberg, 2014). Personal vars arbete innefattar både våldsutövare och våldsoffer behöver förhålla sig till att kvinnor och män har olika upplevelser av våldet. Det är viktigt att kunna förstå våldet i nära relationer och att det finns olika perspektiv på att se på våldet. Ett sätt att se på våldet är könsmaktsdimensionen där kvinnorna är underordnade männens överordning (Mattsson, 2013).

Våldsutövare och våldsoffer

För att förstå våldsutövaren i våld i nära relation behöver man sätta sig in i de rådande normer som finns. Könet är den främsta orsak till användande av våld och beror på hur samhället konstruerar mönster i makt, femininet och maskulinitet. Den ojämställdhet som existerar mellan män och kvinnor skapar förutsättningar för våldet och våldet hindrar möjligheten till jämställdhet (Grände et al, 2009). Gottzén menar att mäns våld mot kvinnor i nära relation har sin grund i den maktordning som framställs av att kvinnor och män tilldelas olika roller. Maktordningen kan ge sig i uttryck i att pojkar/män har mer företräde när det kommer till arv, utbildning, status etc. Normen framställer mannen som mer värd och kvinnan som "den andra". Mannens tolkningsföreträde grundar sig i det patrikala tankesättet (Gottzén, 2014). Det finns forskning som bekräftar relationen mellan män, maskulinitet och våld. Män reagerar våldsamt på utmaningar mot deras auktoritet, självkänsla, ära och annat som hotar deras status som män (Burman, 2014).

Det finns strategier för våldsutövaren att förhålla sig till och förklara sitt våldsbeteende. Att osynliggöra våldet och då undvika samtal genom tystnad, motargument, flykt eller ilska. Ett annat är att personen förklara sitt beteende genom att lägga skulden och ansvaret på någon annan och betraktar sig som offer för saker han inte kan styra. Våldet kan bagatelliseras eller förnekas för att minska våldets verkliga händelser. Mannen upplever våldet som en liten del av förhållandet medan kvinnan förhåller sig till våldet ständigt under förhållandet (Grände, et al., 2009). Bland våldsutövare ser man på kvinnomisshandlaren som ett problematiskt maskulint, stigmatiserat subjekt (Gottzén, 2012). Våld mot kvinnor ses som en inte accepterad maskulin handling. Många våldsutövare ser sitt våld som fysiskt våldsamt men har svårt att se sig själva som kvinnomisshandlare (Gottzén, 2012).

Enligt Mattsson (2013) sker det för den kvinnan som lever i en våldsrelation med en man en växling mellan värme och våld som gör att kvinnan skapar ett känslomässigt band till mannen. Succesivt så normaliseras våldet för kvinnan och hon väljer att stanna kvar i sitt förhållande och det är en del av våldets normaliseringsprocess (Mattsson, 2013). För att en kvinna ska kunna kategoriseras som ett våldsoffer krävs en våldsutövare och någon form av uppsåt. Offerskapet kan vara svårt att upptäcka om man inte anmäler själv och det finns antaganden om stora mörkertal inom offerkategorin (Steen, 2003). Det kontrollerade våldet som män utövar mot kvinnor leder till kroniska ohälsotillstånd som försvagad självkänsla, nedstämdhet, rädsla och fysiska skador. Våldsutsatta kvinnor som tagit sig ur offerrollen lider av psykisk ohälsa, långt efter att våldet har upphört (Socialstyrelsen, 2009) och de kan även behöva försörjningsstöd då de blivit utsatta för en långvarig negativ ekonomisk konsekvens (Trygged, Hedlund, & Kåreholt, 2013). Studier visar att kvinnor som utsatts för misshandel i våld i nära relation är positiva till att bli tillfrågade om våldet när de kommer till sjukvården. Personal missar dock att identifiera dessa kvinnor, en av orsakerna kan vara motviljan i att ställa direkta frågor till kvinnan och den utsatta kvinnans tvekan till att spontant prata om våldet (Edin, Dahlgren, Lalos, & Högberg, 2010). Våld i nära relation räknas som genomgripande sociala problem med förödande konsekvenser av våldet som uppenbaras alltmer. Leva i ett våldsförhållande är smärtsamt och det är svårt att lämna ett våldsförhållande. Att lämna en våldsamt man är inte en ensam händelse utan är en del av en process, med strategier och förberedande steg (Enander & Holmberg, 2008). Varför går hon inte, varför stannar hon kvar? Det är den vanligaste frågan till utsatta kvinnor i våld i nära relation. Om den utsatta kvinnan skulle lämna mannen skulle hon inte fortsätta bli slagen. Oftast riktas samhällets interventionsstrategi på offret och en lösning är att flytta på kvinnan. Det är en tillfällig lösning då mannen kan fortsätta stalka och terrorisera henne efter att hon ha flyttat eller så hittar mannen ett nytt offer (McHugh & Frieze, 2006).

De kvinnor som utsatts för våld i nära relation upplever en extrem känsla av maktlöshet och när de återfår en del av kontrollen vill kvinnorna inte lämna ifrån sig makten till någon annan. Genom att anmäla och rapportera in våldet till myndigheten riskerar kvinnorna att tappa makt och kontroll igen till myndigheterna som beslutar om hur processen ska fortsätta (Hýden, 2015). Kvinnor som lever med en våldsamt partner i våld i nära relation riskerar att stigmatiseras av allmänheten, dels för att de inte lämnar sin man som slår henne och dels för att hon inte förmår hålla samman familjen. Processen i vilken kvinnan tillslut lämnar mannen omfattar tre steg, uppbrottet, när kvinnan faktiskt lämnar, att bli fri, när kvinnan tillslut blir fri från sina känslor för mannen och förståelse, när kvinnan kan se att de levt med en man som slår henne och att de ser sig själva som offer (Enander, 2010). En studie gjord av Nybergh, Taft, Enander och Krantz (2013) visar att kvinnor är mer benägna att anmäla partnern för våld i nära relation om det finns risk för konsekvenser för barnen, medan männen anmäler endast om det påverkar deras arbete. Männen tänker mer på sig själv medan kvinnan tänker först och främst på andra före sig själv (Nyberg, et al., 2013).

För att begripa sig på våld i nära relation är det nödvändigt att undersöka hur samhällets kulturer konstruerar förväntningar och normer om hur familjen och könsroller förväntas vara. Utan det kulturella sammanhanget kan den våldsamma handlingen i våld i nära relation inte förstås (Vandello & Cohen, 2008). Begreppet könsbaserat våld definieras som handlingar eller hot som är avsedda att skada kvinnan psykologiskt eller fysiskt. Könsbaserat våld kan därför definieras som våld mot kvinnor i nära relation (Krantz & Garcia-Moreno, 2005). De könsmässiga motiven är permanenta konstruktioner, men sätter man in hur man beter sig i sin könsroll är det kulturellt beroende och kan variera kring olika samhällen. Under en viss specifik tid i ett samhälle finns det acceptans mot männens våldsbeteende i våld i nära relation och det kan vara ett statusförhöjande beteende medan under en annan tidpunkt är ett sådan beteende inte acceptabelt och är inte statushöjande (Winstok, Wienberg, & Smadar-Dror, 2017). Sverige anses vara ett jämställt land, med högt deltagande av både män och kvinnor som deltar i arbetslivet, har beslutsfattande tjänster som i parlamentet och både kvinnor och män kan ha högre utbildning. I Sverige finns det generellt en norm som säger att man har låg tolerans för våld och brukar man våld i nära relation är det straffbart (Nyberg, et al., 2013).

Normkritisk teori

Med detta vill uppsatsen undersöka våld i nära relation med normkritiska glasögon och se om det är rimligt att utifrån ett normkritiskt tänkande anta att ett samhällsnormbrytande beteende härstammar från normer. Våldsutövande män ses ofta som avvikande jämfört med ”normala” män och pekats ofta ut som psykiskt sjuka. Mäns våld kan förklaras i relation till maskulinitet, att männen är våldsamma för att kunna leva upp till maskulinitetsnormen när man saknar tillgång till andra maktresurser (Gottzén, 2013). En studie gjord av Edin, Lalos, Högberg och Dahlgren (2008) förklarar att det är många faktorer inblandade och spelar roll när våld sker i ett förhållande. Våld i nära relation kan förklaras som kraftstruktur och könsbeställning det är mångskiftande och kan inte förklaras enkelt utan att överväga interaktionens komplexitet mellan enskilda, sociokulturella och kontextuella faktorer. Studiens resultat visar att männens våld och aggression kan förklaras som olika reaktioner från männen som härrör från känslor förknippade med svartsjuka och av hot och rädsla. Kontroll och makt är också en del av förklaringen att män utövar våld i nära relation men också att männen känner sig hotade, rädda för att inte ha någon identitet. Männen känner sig underlägsna osäkra, saknar självförtroende, värdelösa, misslyckade och otillräckliga därför använder de sig av våld (Edin, et al., 2008).

En förklaring till visst våld i nära relation är att det används som ett uttryck för konflikter och det kan förstås genom att man granskar de sociala strukturer som en bidragande faktor till att man använder våld (Lawson, 2012). Normkritik handlar om att ifrågasätta och upptäcka de normer som påverkar uppfattningarna om vad som anses vara ” normalt ” och önskvärdt i samhället. Den norm som uppfattas och framställs som ” normalt i ett samhälle ges mer möjligheter och utvidgade handlingsutrymmen. Det normala skapas genom att det sätts i kontrast till annat som räknas ” avvikande ” där normen avgör om det som är avvikande tolereras eller inte (Jämställ, 2017). Lundgrens (2012) forskning visade att våldet i våld i nära relation är en hörnsten när det gäller konstruktion av maskulinitet. Männen som utövar våldet i relationen går inte bortom normerna för manlighet när de utövar våld. Det är inte kvinnornas egenskaper som gör att de blir utsatta för våld utan männen anser att de agerar enligt normen. Smirthwaite och Holmberg anser att Lundgrens studier lyfter fram problemet med våldet i våld i nära relation från en individnivå till en strukturnivå i samhället. Problemen med de rådande normerna gör att manlighetsnormen blivit mer synlig och våld i nära relation är inte längre bara ett problem för den våldsutsatta utan det är ett samhällsproblem (Smirthwaite & Holmberg, 2014).

Ett normkritiskt perspektiv hjälper till att förändra och upptäcka normer och begränsande strukturer istället för att anpassa enskilda människor i mallen. Normkritik sätter fokus på makt (Jämställ, 2017). Feministiska forskare och aktivister utmanar den samhällsnorm som existerar

och rättfärdigar männens kontroll över kvinnors beteende och att männen ansvarar för familjens beslutfattande. Begrepp som knyter kvinnligheten som underordnad mannen och maskulinitet till dominans och makt är normkritiskt granskade (Enander, 2010).

Tidigare forskning

Forskning under de senaste fyra decennierna har gjort stora framsteg att erkänna våld i nära relation som ett allvarligt och stort folkhälso- och samhällsproblem (Gover, Welton-Mitchell, Belknap, & Deprince, 2013). Forskare vid Uppsala universitetet skriver att det är svårt med statistik när det gäller våldtäkt och kvinnomisshandel i våld i nära relation eftersom det finns många faktorer som påverkar hur benägen man är att anmäla brotten. I Sverige utgör kvinnor cirka 40 % av de våldsbrottsfall som klassats misshandel inomhus och kvinnornas andel ökar till 80 % när offren är inom familjen, alltså våld i nära relation (Eliasson, 2000).

Ett flertal studier för att kartlägga våldet i nära relationer och hur vanligt det är med våld i nära relationer har genomförts i Norden och i Sverige. En forskningsstudie publicerades 2014 och genomfördes genom en enkät som skickats ut till 10 000 kvinnor och 10 000 män med ett riksrepresentativt urval (NCK, 2014). Statistiska centralbyrån samlade in enkäterna och svarsfrekvensen var 52 procent. Studien visade att 5 procent av männen och 14 procent av kvinnorna efter 18 års ålder har blivit utsatta för fysiskt våld eller blivit hotade om fysiskt våld i en avslutad eller pågående parrelation. Det kom även fram i studien att 8 procent av männen och 20 procent av kvinnorna uppgav att de blivit utsatta för systematiskt, upprepat psykiskt våld av tidigare eller aktuell partner. Deltagare i studien har även utsatts för sexuellt våld i avslutade och pågående parrelationer och då visade resultatet på att 1 procent av männen och 7 procent av kvinnorna utsätts för sexuellt våld efter avslutad eller pågående relation (NCK, 2014).

Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen var att titta närmare på olika organisationer och samhällsinstanser som arbetar med våld i nära relation i närområdet i Västra Götaland. Uppsatsen valde att undersöka vilken hjälp en individ kunde få från samhället både som våldsutövare och som våldsutsatt och vilka slags resurser det fanns i samhället. Genom att vända sig till många olika slags instanser i samhället ville författarna av uppsatsen få en större bredd och en djupare kunskap och förståelse för hur arbetet kring våld i nära relation såg ut med både den våldsutsatta och våldsutövaren och vilket arbete som bedrevs hos de olika instanserna för att minska våldet. Följande frågeställningar formulerades:

- Finns det typiska våldsoffer?
- Finns det typiska våldsutövare?
- Hur arbetar organisationer med att minska våldet?

Metod

Undersökningsinformanter

Informanterna i studien kommer alla ifrån olika slags samhällsinstanser inom två kommuner i Västra Götalands region. Informanterna arbetar med både våldsförövare och våldsutsatta i våld i nära relations frågor på olika sätt. Det var åtta informanter som intervjuades och av dessa var sju stycken kvinnor och en man. Informanterna var i varierande åldrar och fem av informanterna har lång erfarenhet av våld i nära relations frågor. Informanterna arbetar som kuratorer, på boende, på olika instanser kopplade till socialtjänst och inom kriminalvård. Ingen informant har

valts utifrån att det har varit våldsutsatta eller våldsutövare utan alla informanter arbetar med våld i nära relation. Informanterna arbetar både med vuxna, barn och ungdomar men merparten av informanterna arbetar främst med våld i nära relation med vuxna över arton år. Informanterna har valts utifrån sin kompetens om våld i nära relations frågor och de har valts genom att de alla arbetar inom olika samhällsinstanser kring dessa frågor inom Västra Götalands Regionen. Informanterna valdes genom olika de olika yrkeskategorier de arbetar med för att få en bredare bild av hur man arbetar kring våld i nära relation. Informanterna valdes för att få information om hur man i samhället arbetar med dessa frågor kring både våldsutövare och våldsoffer. En del av informanterna är involverade i kvinnofrid och i sin professionella yrkesroll samarbetar de mycket med varandra inom området våld i nära relation och därför valdes dessa informanter. Informanterna har förmedlats dels via personliga kontakter samt av informanterna själva som förmedlade kontakt vidare till två av informanterna. Informanterna som deltog i studien var alla väl insatta i sina yrkesroller och alla har de en gedigen kunskap inom området våld i nära relation. En kunskap som de är villiga att dela med sig av. Två informanter jobbar mer med inriktning att hjälpa våldsförövarna medans de andra informanterna är mer inriktade på hjälpinsatser till våldsoffren.

Procedur

Informanterna kontaktades både genom telefonsamtal och via mail. Alla Informanter som blev kontaktade var alla intresserade av att ställa upp på en intervju. Intervjuerna spelades in med informanternas samtycke, för att underlätta för intervjuarna, två av intervjuerna spelades in med hjälp av en mobiltelefon, i resterande intervjuer användes en diktafon för att spela in samtalen. Intervjuerna som genomfördes var semistrukturerade och intervjuguiden hade många öppna frågor (se appendix 2), med ett antal frågor vars ordning anpassades under intervjun. Ingen av informanterna fick ta del av frågorna innan intervjun.

Intervjuerna genomfördes av två personer och i en av intervjuerna var det två informanter, resterande intervjuer var det en informant per gång. Samtliga författare av studien var med på alla intervjuer för att få en nyanserad och rikare bild av det insamlade materialet, vilket resulterat i ett positivt bidrag i analysprocessen och detta påverkar studiens trovärdighet och tillförlighet. En risk i att vara fler intervjuare än informanter kan vara att informanterna blivit påverkade av intervjusituationen, genom att det är två intervjuare och endast en informant vid intervjutillfället. Informanterna upplevdes dock inte vara hämmade i intervjusituationen. Intervjuerna tog mellan 25 minuter till 60 minuter tills informanterna kände att de fick med allt de ville få med. Informanterna blev intervjuade på sin arbetsplats, en av informanterna valde att komma till en annan av arbetsplatserna för att bli intervjuad.

Intervjuerna transkriberades parallellt med att andra intervjuer genomfördes. Studien valde att utesluta långa pauser, harklingar, tonfall och förstärkande gester i transkriberingen. Referenser till andra namn på personer som informanterna hänvisade till och som de kommit i kontakt med genom sina arbeten uteslöts också i transkriberingen för att informanterna ska kunna vara anonyma då många av informanterna kände varandra eller kände till varandras arbeten, men resten av samtalen transkriberades ordagrant. Intervjuerna transkriberades i talspråksform och var från 8 sidor till 17 sidor text från 3680 ord till 8982 ord. Efter transkriberingen var klar och båda författarna läst igenom transkriberingen raderades intervjun från mobiltelefonen och från diktafonen. De utvalda citaten kommer att användas i talspråk när de beskrivs i resultatdelen.

Etiska överväganden togs efter att ha fått samtycke av alla informanter att de ville ställa upp och bli intervjuade fick alla informanter ett informationsbrev (se appendix 1) om studiens syfte och genom med detta brev informerat om samtycke så är de medvetna om att de deltagit frivilligt i studien, samt att denna samtyckeprincip respekterar att informanterna inte blir

igenkända i studien. Genom att intervjuerna är konfidentiella och att informanterna ska vara anonyma så avidentifierades informanter i transkriberingen och på så sätt förhindrade risken att informanterna ska kunna identifieras. Innan intervjutillfället skickades ett informationsbrev (se appendix 1) ut till informanterna med samtycke om deltagande i studien och hur informationen som samlades in ska användas, samt att deltagandet i studien var frivilligt och om de ville kunde de välja att avsluta sitt deltagande när som helst.

Instrument

I intervjutillfället använde sig författarna av en egenkonstruerad intervjuguide (se appendix 2) med arton öppna frågor. Frågorna var öppna så att informanterna kunde ge mer detaljerade svar på frågorna.

Databearbetning

Fokus ligger på analyser som intresserar sig för det som sägs, att identifiera gemensamma teman i de olika berättelserna skrivs samman i tematisk analys genom att läsa genom datamaterial. Tematisering innebär att man söker efter liknande teman i de andra intervjuerna. Att leta efter gemensamma mönster i alla intervjuer och hur de är i relation till varandra. Vad skiljer sig åt mellan intervjuerna eller vad finns det för gemensamma drag (Wigg, 2015). För att få en tillförlitlig analys delas den tematiska analysen upp i sex delsteg vilket följs för att få ett tillförlitligt arbete. De krävs en viss flexibilitet i analysprocessen, att det inte går att följa delstegen till punkt och pricka. De sex stegen är att bekanta sig med datamaterialet genom att läsa igenom den transkriberade texten och att få mer tid att bekanta sig med data genom mer grundlig förståelse utifrån den transkriberade texten. Dessutom förs en noggrann uppmärksamhet som behövs för att överföra data, underlätta läsning och tolka kunskaper för analysen.

I det första steget har åtta informanters data transkriberats, lästa och tolkats. Fas två har författarna bekantat sig tillräckligt mycket med datamaterialet, för att kunna lista ut vad som är intressant och vad datamaterialet innehåller. Här tas initiala koder fram. Koderna identifierar här de egenskaper som är intressant och ger mening för oss författare. Att organisera data i meningsfulla grupper är en del i processen. Koderna skiljer något från teman då de är bredare. Sökande efter teman utvecklas i nästa fas för att få den mer teoriskrivna. En analys av koderna görs för att se vilka koder som passar in under samma tema. Att identifiera intressanta aspekter i det insamlade data utgör grunden för upprepade mönster (teman) över datamaterialet (Braun & Clarke, 2006).

Genom att säkerhetsställa att det inte är för stor överlappning mellan de olika tema behöver det göras detaljerad analyssteg och överväga om det finns underteman, det vill säga tema i temat. Teman bör inte överlappa varandra men deras innehåll ska ha en gemensam undermening. En tematisk karta är här klarlagd och näst sista steget kan börja. Vad som är själva grunden i de olika teman identifieras här och vad som gör dessa teman så intressanta och värdefulla för analysen. I slutet av denna fas är det ganska klart vad de olika teman är den övergripande informationen och hur den passar ihop. Femte fasen här förfinas ytterligare avgränsningar i de teman som presenteras. Att ge läsaren en tydlig uppfattning vad som är teman. Sista delen av tematisk analys är att beskriva det komplexa insamlade materialet och göra det mer förståeligt för läsaren. Här skriva rapporten och kräver att de tema backas upp av data och att det presenteras trovärdigt (Braun & Clarke, 2006). Kvalitativ metod har använts för datainsamling och har sedan analyserats med hjälp av tematisk analys. En fördel med kvalitativ metod är att det är en lämplig metod för att låta informanten dela med sig av sina tankar, känslor och egna erfarenheter (Dalen, 2007). En nackdel kan vara att man kan påverka informanterna med hur man som intervjuare ställer frågor och följdfrågor. Det gäller att vara så

objektiv som möjligt i intervjusituationen (Kvale & Brinkmann, 2014). Valet av analysmetod gjordes på grund av att den är lättförståelig och flexibel och skapar en bra överblick på de åtta intervjuerna av ämnet användas till att dra vissa slutsatser. Intervjuerna bearbetades genom att de ordagrant transkriberades 98 sidor i skriven text. Materialet kontrolllyssnades och kontrollästes av båda författarna och text har analyserats enligt tematisk analys. Citat har plockats ut som styrker koderna och teman. Vilket resulterade i 18 citat i tabellerna, nio koder och tre teman.

Resultat

Att samverka mellan de olika instanserna är som en röd tråd i samtliga intervjuer där alla informanter lyfter fram samarbete som den viktigaste delen för att klara av att möta de olika behoven. Att synliggöra våldet är en stor del i informanternas uppdrag då både våldsförövare och våldsoffer ofta lever i förnekelse om våldets existens, där alla blir till offer på ett eller annat sätt (NCK, 2017). Informanterna arbetar alla med att synliggöra våldet genom göra reklam för arbetet på sociala medier. Informanterna berättar att det finns information om våld i nära relation på bussar, på vårdcentralen och mödravårdens väntrum. Informanterna visar sig också ute på olika platser och informerar om våld i nära relation och vad man kan få för hjälp. Trollhättans stad har fört in en policy att alla medarbetare ska få frågan om de har utsatts för våld i nära relation, vid medarbetar samtal. I resultatet och analysen presenteras teman från den tematiseringsanalys som sedan utmynnar i en presentation nedan.

Tabell 1
Våldsoffer:

Citat	Kod	Tema
”Det kan vara vem helst och kanske där man minst anar, är jag rädd. Vi har nog haft alla yrkesgrupper här”	Vem som helst	
”Alla samhällsskikt, vi har haft politiker, ett tillfälle i och för sig på alla dom här åren, det är i alla skikt”		
”Först träffar man mannen och den stora kärleken och allt är så bra. Men så börjar han hämta en efter jobbet vara dag, då åker första pinnen i gallret ned”	Kontroll	Normalisering
”Men så fort hon gör någonting emot så smäller det”	Skamfylld	
”Ibland så kan dom inte förstå, det kommer liksom som en chock”		
”det är normaliseringsprocessen, ja det kan börja så litet och bli mer och mer och den utsatta ser det som normalt”		

Tre teman beskriver hur väl Västra Götalands olika samhällsinstanser arbetar med våldsoffer och våldsutövare inom området våld i nära relation. Tack vare ett bra samarbete instanserna emellan fångar de upp och kan erbjuda direkta insatser för de individer som behöver det. Citat används för att hjälpa till att belysa de koder som togs fram i tematiseringen och det tydligt framträdande temat som trädde fram när det gäller våldsoffer (se tabell 1) är normaliserandet av våldet i nära relation. Alla informanter uttrycker likvärdigt att våldsoffret kan vara vem som helst, det förekommer i alla samhällsskikt. Våldsutövaren kan vara vem som helst, som en av informanterna nämner allt från högt uppsatta tjänstemän till uteliggare. De har även haft fall med högt uppsatta politiker som våldsutövare. Varierade utsagor visar på den normaliserade anpassningen på våldet i nära relation som sker succesivt och till slut anses våldet vara normalt. I normaliseringsprocessen blir offret succesivt förminskad och förövaren tar kontroll över sin partner i rädslan för att bli övergiven. Kvinnorna vänjer sig vid våldet, då mannen växlar mellan att vara kärleksfull och straffa (Mattsson, 2013), våldet blir normalt och hon stannar kvar i förhållandet. Samtliga informanter hänvisar till våldets normaliseringsprocess som förklaring till att kvinnan stannar kvar i ett förhållande där mannen slår henne.

"Man är påverkad vad man har sett, det blir normaliserat"

Normaliseringsprocessen smyger sig på (Mattsson, 2013) och ett sätt att illustrera förloppet är att beskriva processen som ett galler. Som en av informanterna nämner kan våld i nära relation visualiseras genom att beskriva att den våldsutsattas förhållande är som en bur med ett öppet galler framför öppningen. Informanten fortsätter att berätta hur en efter en "pinne" i gallret faller ned framför våldsoffret efter varje gång som våldsutövaren tar något ifrån henne. Det börjar med att han kontrollerar att hon kommer hem från jobbet, genom att hämta henne efter jobbet, då åker första pinnen ned (se tabell 1). Nästa steg kan vara att han kontrollerar vilka vänner hon träffar, om mannen anser att de är fel för henne påpekar han det och hon lyder då åker andra pinnen i gallret ned och nästa steg kan vara att han kontrollerar ekonomin, vilken mat hon köper och till slut har alla pinnar i gallret åkt ned och kvinnan blir isolerad från alla. Enander & Holmberg (2008) beskriver mannens våld som en process under vilken han utsätter kvinnan för våld i nära relation. För att kunna lämna våldsutövaren krävs det förberedelse och strategier. Våldsoffret om hon stannar kvar riskerar dels att bli stigmatiserad av sin omgivning och dels ha svårigheter med att hålla ihop familjen och hon känner skam. Alla informanter beskriver offren som att det kan vara vem som helst i samhället och det existerar inte inom några speciella samhällsklasser utan det finns i alla klasser. En av informanterna hänvisar till att i Australien flyttar de på förövarna istället för att flytta på våldsoffren som ofta idag får rekommenderat skyddat boende. Våldsoffren får alltid flytta på sig i Sverige och ofta har de barn som de rycker upp från skola och vänner och det skulle kunna vara något att låta dem stanna kvar och låta våldsutövaren flytta på sig. Ett problem kan vara att mannen har koll på var kvinnorna befinner sig (Enander & Holmberg, 2008).

Att ha lång erfarenhet av att jobba inom området våld i nära relation, hjälper inte alltid, att se vem som har blivit utsatt eller vem som är våldsutövare individ, utan man kan fortfarande bli förvånad, som en av informanterna uttryckte det. Steen skriver om vikten att offret anmäler våld i nära relation för annars är det svårt att upptäcka våldet och det finns ett stort mörkertal i offerskapet som inte vågar eller vill anmäla (Steen, 2003). Informanter uttrycker om hur viktigt det är att ställa frågan om personen utsatts för våld. När frågan ställs varför man tror att kvinnan stannar kvar säger flertalet informanter att det beror på rädsla, då kvinnan succesivt blir förminskad och isolerad.

"Man är baktalad och har ingen självkänsla kvar"

Flera informanter vittnar om rädslan och att det tar tid för våldsoffren att berätta om våldet, ibland tar det flera besök innan det kommer fram vad hon utsatts för. Att anmäla och rapportera in våldet till myndigheten kan enligt Hýden riskera att kvinnorna fortsätter att tappa kontrollen och makt igen till myndigheterna som beslutar om hur processen ska fortsätta (Hýden, 2015). En del informanter nämner också att kvinnan ibland inte har någon aning om varför de blir slagna utan det blir en chock för dem. Det uppstår någon sorts konflikt mellan dem (Lawson, 2012) och mannen använder våld om kvinnan säger emot honom. En av informanterna säger när det gäller våld i nära relation är det viktigt att uppmärksamma om någon blivit våldsutsatt. Genom att våga fråga personerna om att de har blivit utsatta för våld i nära relation kan fler nås. Informanterna nämner även att de ser att de får fler anmälningar som kommer in som är hedersrelaterade. Det anser informanterna är ett resultat av att det blir mer upplyst i samhället och att det är okey att anmäla. Det är inte lika skamfyllt att erkänna att man behöver hjälp. För det syns inte utanpå om man blivit utsatt för våld i nära relation utan man måste fråga för som informanten uttrycker det:

”Vi ser det inte på Ica och inte på släkträffen”

Tabell 2

Våldsutförare:

Citat	Kod	Tema
”Det är ju ett upprepningsmönster där, det där. Det tror jag är jättevanligt att har du varit våldsutövare i ett förhållande så är det väldigt sällan att det upphör i nästa förhållande om du inte har fått hjälp eller så”		
”De här småbråken, skojbråket som det ofta börjas med.....och på något sätt skenar det iväg och det blir mindre och mindre skoj och mer och mer allvar.	Maskulinitet	
”Att vara en person som utövar våld i nära relation brukar vara kopplat till alltså nån form av en känsla av maktlöshet. Och så skall jag på något sätt återta nån sorts makt, jag ska återta nån sorts kontroll”	Maktlöshet	Rädsla
”Jag har hört någonting om när orden tar slut. Kan det vara så när orden tar slut? Alltså då slår man”		
”Nä det är inte okey och knuffas”	Förnekelse	
”Våldsutövare har väldigt svårt att berätta vad dom har gjort”		

När det gäller våldsutövarna framställs koderna efter citaten (se tabell 2) och det förklarar svårigheterna informanterna har att arbeta med förövarna då de har en tendens att lägga skulden utanför sig själva. En av informanterna nämner att våldsutövare har svårt med att berätta vad de har gjort, alltså de förnekar sin del i våldet. Männerna som slår känner sig maktlösa och utsätter sina kvinnor för våld för att få makt och kontroll (Grände, et al., 2009). Våldsutövare har svårt att se sig själva som kvinnomisshandlare då det ses som fult att slå sina kvinnor. De kan erkänna att våldet de använder som fysiskt våldsamt men att vara en kvinnomisshandlare är inte en accepterad maskulin handling (Gottzén, 2012). Åberg beskriver det samma som författarna fått fram i analysen, att oavsett vem som har ett våldsproblem skall individen bemötas med en öppenhet och tydlighet om vad behandlaren arbetar med och vad den har för uppdrag (Åberg, 2014). De informanter som arbetar med våldsutövare nämner båda att de har en professionell inställning till våldsutövarna och ingen av dem har en fördömande attityd. En av informanterna berättar om svårigheten att arbeta med våldsutövare genom samtal om varför de utsätter sina kvinnor för våld och våldsutövaren vill inte riktigt kännas vid det utan det som informanten uttrycker det:

”pratar om att ha svartsjuka, jätteproblematiskt att jobba med det, det är väldigt svårt, svartsjuka har ju inget med kärlek att göra. Det har ju bara med dålig självkänsla att göra”

Edin et.al (2010) nämner att kontroll och makt är en del av förklaringen till att män utövar våld i nära relation och de nämner även att männen känner sig hotade (Edin, et al., 2010). Det informanterna uppger är att det finns olika bakgrundsorsaker till våldshandlingar men att den främsta orsaken är rädslan att känna sig övergiven, att bli ensam kvar. Informanterna bekräftar att vara en våldsutövare bottnar i en känsla av maktlöshet. Gottzén menar att mäns våld kan förklaras i relation till maskulinitet och att männen är våldsamma för de ska försöka leva upp till maskulinitetsnormen och när den saknar tillgång till andra maktresurser (Gottzén, 2013). En av informanterna nämner att när våldsutövare inte har tillgång till ord och när inte orden räcker till så slår han.

”Ska kunna dominera sin omgivning och att slaget är ett sätt att ha kontroll liksom.”

Temat som framträdde av koderna var rädsla att männen känner sig rädda för att bli övergivna. Rädsla för att inte ha någon identitet gör att män känner sig underlägsna. De känner att de saknar självförtroende är osäkra och värdelösa. Känslan av misslyckande och att de är otillräckliga gör att de använder sig av våld (Edin, et al., 2008). Informanterna nämner att det är svårt att få tag i våldsutövare och en del av det bottnar i att männen känner rädsla och vill inte erkänna att de utövar våld i nära relation. En informant nämner också vikten av att få tag i våldsutövare som blivit lämnade av sina partner, då det är vanligt att mönstret upprepas. Våldsutövare som brukat våld i en relation har en tendens att bruka våld i nästa relation. När informanterna får frågan om vad som triggar våldsutövaren till att utöva våld blir svaren att det handlar om mäns bristande strategier och den maktlöshet de känner. En av informanterna nämner att alkohol är en stark trigger, som får våldsutövaren att slå. Informanten hänvisar till forskning som gjorts av kriminalvårdens forskare. En informant sammanfattar våldsutövaren som en liten kille inombords:

”när om våldsutsatt då kanske väljer att lämna det är ju inte så att det här är en stor och stark person som blir kvar utan det är liksom en liten skruvt”

Tabell 3:
Minska våldet

Citat	Kod	Tema
"Det tror jag är en viktig nyckel att börja så tidigt som det bara går, i genusfrågor"		
"De allra viktigaste och då handlar det mycket om att vara ute och alltså stärka sociala nätverk hjälpa till för föräldrar att kunna, hjälpa dom"	Kunskap	
"Och då behöver man ju bolla, man kan ju inte vara ensam"		Förebyggande arbete
"samverkan är jätteviktig"	Samverkan	
"Flickor ganska tidigt serverar pojkar när dom pekar på bilen, så hämtar flickan bilen och ger till pojken"	Normer	
"Ser ju ganska tydligt hur machonormer påverkar asså, skapar våldsamma situationer och kanske normaliserar våldet väldigt mycket"		

Kunskap är en kod som syns i tematiseringen (se tabell 3), det behövs enligt informanterna för att minska våld i nära relation. Informanterna påpekar om hur viktigt det är att informera om våld i nära relation i tidig ålder. Både med att prata om genusfrågor och att stärka det sociala nätverket kring personer. Samtliga informanter förespråkar att det krävs mer kunskap inom området och hänvisar till olika tillgängliga kunskapskällor. En av informanterna nämner att det är viktigt att man vågar fråga, vågar ingripa:

"Kunskap, som det här med Facebook och att man vågar knacka på. Om det är bråk i lägenheten bredvid, att man inte är så rädd. Inte är så typiska, det rör inte mig. Och det är lättare sagt än gjort, men att man vågar att fråga"

Informanterna arbetar mycket med samverkan, några av informanterna är sammankallande till "samråd" där samverkan hjälper till att stärka utredare, frågor lyfts upp i samverkangruppen och beslut tas. Några av informanterna uttryckt hur viktigt det är med samverkan för att orka jobba vidare (Edin, et al., 2008). Alla informanter nämner att de normer som råder i samhället behöver ifrågasättas. Temat förbyggande växtes fram i hur informanterna arbetar för att lyfta frågorna kring normer genus och matchoidealet och på så vis ifrågasätta de normer som finns (Winstok, et al., 2017).

"jag tror att man behöver jobba mer på den manliga normen"

Informanterna förespråkar att det förebyggande arbetet startar så tidigt som möjligt, redan på dagis eller i förskolan.

”Det kommer upp i ljuset, det pratas om det, personer VIN ombud och talar om det. Det finns ändå lite offentliga motkrafter och vi måste, vi måste prata om det. Vi måste prata med våra barn, flickbarn och pojkbarn”

Två andra informanter nämner skojbråk som startar redan på dagis. På dagis tillåts pojkarna bråka och det ses som normalt av dagispersonal när pojkarna är barn och att det är ett normalt sätt att leka men eftersom skojbråket ses som ett okey beteende är normen att pojkar bråkar bekräftad.

”är dom här småbråken, skojbråket som det ofta börjas med. Det börjas med att tillexempel börjas skojas och att någon kanske smäller till någon i bakhuvudet och på något sätt skenar det iväg på något sätt att det blir mindre och mindre skoj och mer och mer allvar så där”.

Utifrån frågan om hur informanterna ser på samhällsutvecklingar som är idag beskriver en informant det så här. Här försöker informanten sätta ord på den problematik som informanten upplever som samhällsutvecklingen har lett till.

”Alltså det känns som om allt ska vara så tillgängligt och att alla gränser suddas ut i och med media och det med gränser suddas ut det med att man inte tafsar på någon, liksom. Det blir inte så självklart längre. Det är något med gränssättning, gränser som har suddats ut, på något vis. Att vår lyrdhörighet försvinner i mediabusset. Någonstans måste det ta sig i uttryck. Frukansvärt uttryck om det är så?”

Normkritiken sätter sitt fokus på makt, ett perspektiv som hjälper till att förändra och upptäcka normer och begränsande strukturer istället för att anpassa enskilda människor i mallen (Jämställ, 2017). Utifrån könsperspektivet anses kvinnan vara det svagare könet medan mannen det starka könet. Genom att utöva våld mot kvinnan stärker mannen sin manlighet. Mannen känner skamkänslor över våldet som sker i hemmet, så vill de inte att samhället ska se ner på dem. Inte vill de bli sedda som kvinnomisshandlare, men har inga skuldskänslor när det kommer till utövandet av våld mot kvinnan. Genom att säga att det bara var ett slag förmildrar de våldet (Gottzén, 2017). För att minska våldet behöver männen fångas upp och blir de dömda hamnar de under kriminalvården. Under intervjuerna framkom det att våldsutövare som blivit dömda hade möjlighet att gå ett program IDAP för att få hjälp med sin ilska. Det var frivilligt att delta och gick de den kunde de slippa fängelse och få fotboja hemma istället. Integrated Domestic Abuse Program (IDAP) ett behandlingsprogram i kriminalvården kom år 2004 som riktar sig till män som dömts för hot eller våld i nära relation och som avtjänar verkställighet på anstalt eller inom frivård. Från att utveckla vård och säkerhet som rör förövare och offer i relationsvåld, kallad Duluth-modellen som till stor del består av gruppträffar för den dömda. Programmet grundar sig i ett samhällsbaserat behandlingsprogram som är framtagen i Duluth, USA. En stor del av Duluthmodellen består av gruppträffar där män ska lära sig motsatsen till våld och våldsamma handlingar och tankar. Våldsoffret erbjuds här en kontaktperson under IDAP-programmets gång för att bedöma hur behandlingen fungerar för våldsutövare. Duluthmodellen menar att det även finns en viss social inlärning i samhället och att tankar kring detta kan rättfärdiga våldet mot kvinnor såsom att män är starkare än kvinnor och dem är naturligt att hålla en mer dominerande position i familjen (Socialstyrelsen, 2009). 1998 brottsrubricerade grov kvinnofridskränkning och sedan dess har antalet anmälda brott ökat. I jämförelse utsätts kvinnor mer än män för hot och våldsbrott i sin hemmiljö (BRÅ, 2008).

IDAP är ett behandlingsprogram som vänder sig till män som är dömda för våld och/eller hot om våld i nära relation och som avtjänar sin verkställighet inom frivården eller på anstalt. Programmet har utvecklats i samarbete med kriminalvården i England och Wales. Den teoretiska grunden i IDAP består av både social inlärningsteori och kognitiv beteendeterapi (KBT). Huvudsyftet med IDAP är att minska risken för mäns återfall i liknande brottslighet.

Syftet med programmet är att mannen under behandlingen ska lära sig att kommunicera tankar och känslor bättre, känna igen tecken på ilska och lära sig kunna hantera konflikter och svartsjuka. Fokus ligger på att mannen erkänner sitt ansvar för våldet vilket är grunden till att han skall kunna förändra sitt beteende (Yourstone Cederwall & Frej, 2010). IDAP, nämner en av informanterna är ett bra system men inte tillräckligt bra så det håller på att utvecklas ett nytt program för att hjälpa våldsutövaren. Det kallas för relationsvåldsprogram, som personal först ska utbildas till för att senare jobba vidare med i en klient och terapeut samtal. Det kan då vara vilken relation som helst, som föräldrar-barn, samkönade och barn mot föräldrar.

"Ofta är det att vi följer upp ett och ett havt år. Men efter det följer vi dom inte mer. Utan det är så länge dom är dömda som tingsrätten har sagt till oss att göra. Det är ganska strängt det här med regelverket, men som sagt då går dom 27 veckor på IDAP här. Och sen har dom uppföljning med sina speciella handläggare då. Efter ett och ett halvt år har vi ingen uppföljning. I och för säg, skulle dom komma tillbaka finns det dokumenterat i våra journaler och så."

Resultatet som studien fick fram visar på att det finns flera samhällsinstanser som arbetar med att hjälpa våldsutövare och våldsutsatta. Genom att informanterna delar med sig av sina erfarenheter och kopplar dessa med konkreta livsöden skapas en djupare förståelse, när åtta informanterna delar med sig av de utmaningar, hopfullhet, improvisation i det komplexa arbetet de känner. Informanterna berättar att det erbjuds samtal för de som utsatts i våld i nära relation och till de som utsätter. Informanterna pratar inte om våld i nära relation utan använder mer mäns våld mot kvinnor, då det är övervägande män som utsätter kvinnor i nära relation. Genom att använda begreppet mäns våld mot kvinnor inkluderar de även annat våld som kvinnor utsätts för. Våldsutövare som erkänt och dömts till brott har möjlighet att delta i program för att få hjälp med sitt våldsbeteende. Informanterna beskriver ett bra samarbete mellan instanserna som en förutsättning för att lyckas med arbetet. Tack vare samarbete instanserna emellan har de möjlighet att fånga upp individer som är i behov av hjälp från samhället. Informanterna berättar även om många förebyggande insatser som bedrivs runt om i Västra Götaland Regionen för att synliggöra och minska våld i nära relation. Informanterna pratar om att samhällsutvecklingen har gjort att många fler vågar anmäla idag fast det fortfarande finns ett stort mörkertal av de som inte vågar eller vill anmäla. Informanterna nämner att det arbetas mest med våldsutsatta för att de är lättast att hitta. Våldsutövare är svårare att hjälpa då de inte vet vilka de är om ingen anmäler och det är frivilligt att komma till samtal, om man inte har blivit dömd. Det förs lite statistik över våld i nära relations ärenden och det förs inga journaler i samtalen, för att de som är utsatta och utsätter ska känna att de kan prata om situationen. Alla informanter nämner att de har sekretess men om det kommer fram information om barn som far illa i våld i nära relations förhållanden har de anmälningsskyldighet att göra en orosanmälan till socialtjänsten. Informanterna tar även upp om det kommer frågor som de inte kan hjälpa till med så hänvisar de alla personerna vidare till rätt instans. Västra Götaland Regionen är i framkant och har kommit långt i våld i nära relations ärenden men de nöjer sig inte med att vara bra, utan alla informanter vittnar om att de vill driva arbetet framåt.

Diskussion

Våld i nära relation är ett område/ämne som är komplext. Utifrån den rådande normen i samhället beror det vem som anses vara våldsoffer eller våldsutövare. Studien valde att se på våldsutövaren och våldsoffret med normkritiska glasögon för att se vad som skapar normen om hur en människa ska bete sig och vad som anses vara normalt. De verksamheter som arbetar med våld i nära relation är alla konstruerade efter strukturer utifrån samhällets normer. Tidigare

forskning har kommit fram till att erkänna våld i nära relation och se det som ett stort folkhälso- och samhällsproblem (Gover, et al. 2013). Både internationell och svensk forskning bekräftar att våld i nära relation existerar och att det är ett stort samhällsproblem (Manjoo, 2011) (BRÅ, 2009) (NCK, 2017). Informanterna pratar mycket om hur viktigt det är med samarbete mellan olika instanser för att kunna hjälpa våldsutövare och våldsoffer. Studien lade fokus på att männen är våldsutövare och kvinnorna är våldsoffren. Enligt socialtjänsten ska män och kvinnor ha samma rätt att få vård och omsorg utifrån sina behov. Därför är både socialtjänsten och hälso- och sjukvården mycket viktiga aktörer i arbete för jämställdhet. Hälso- och sjukvården och socialtjänsten har på senare år gjort insatser för att förbättra jämställdheten. Ännu är det långt kvar innan det kan konstateras att det råder jämställdhet inom vård och omsorg (Socialstyrelsen, 2009). Resultatet av studien bekräftar att könet är den främsta orsak till användande av våld och att detta beror på hur samhället konstruerar mönster makt, femininitet och maskulinitet (Grände, et al. 2009). Informanterna nämner alla att de arbetar med att ändra synen på maskulinitet, genom olika förebyggande åtgärder.

Resultatet av studien visar att våldsoffret vara vem som helst i samhället, det finns inget typiskt våldsoffer. Informanterna hänvisar till att det är våldets normaliseringsprocess som gör vem som helst till våldsoffer i våld i nära relation. Detta bekräftas av Mattsson (2013) som nämner att våldet succesivt smyger sig på och till slut normaliseras våldet. Normaliseringsprocessen förminskar offret succesivt genom att som en informant uttrycker stänga gallret, pinne för pinne framför våldsoffret. Den skam som våldsoffret känner enligt informanterna beskriver att om offret går mot sin partner så tar ofta offret på sig skulden (Lawson, 2012). Resultatet av studien visar på att flera informanter vittnar om att det tar tid för våldsoffret att berätta om våldet den utsatts för. Resultatet av studien beskriver att informanterna jobbar i större utsträckning mot våldsutsatta eftersom det är lättare att fånga upp och hjälpa dem. Informanterna och forskning visar på att det är svårt för våldsoffret att lämna relationen då hon riskerar att bli stigmatiserad av både familjen och sin omgivning (Enander & Holmberg, 2008). Resultatet av studien visar att trots skam och skuld uppskattar kvinnorna att få frågan om de är utsatta för våld i nära relation (Steen, 2003). Både informanterna och forskning bekräftar detta.

Den typiska våldsutövaren finns inte enligt resultatet av studien. Våldsutövaren kan vara vem som helst i samhället, allt från högt uppsatta tjänstemän till uteliggaren enligt informanterna. Informanterna och forskning beskriver att en del av förklaringen till att våldsutövaren utövar våld är att han befinner sig i en känsla av maktlöshet och för att återta kontroll och makt tar han till våld (Edin, et al., 2010). Samtliga informanter bekräftar att våld är en känsla av maktlöshet och brist på strategier. Våldsutövaren upplever känslan av att känna sig hotad vilket bottenar i en rädsla av att bli övergiven och bli ensam kvar (Gottzén, 2014). Med mäns våld menar Gottzén (2013) att det på grund av att de har brister i sina maktresurser. Mannen ska försöka kunna leva upp till den maskulinitetsnormen som råder och det för det använder han sig av våld. Det finns forskning som bekräftar relationen mellan män, maskulinitet och våld. Män reagerar våldsamt på utmaningar mot deras auktoritet, självkänsla, ära och annat som hotar deras status som män (Burman, 2014) För att förstå mäns våld behöver man även ha intersektionella glasögon för att kunna se mäns våld ur flera perspektiv. Intersektionalitet tittar på maktresurser och skärningspunkter mellan kön, som män och kvinna, etnicitet, klass och sexuell läggning (Mattsson, 2010). Programmet som hjälper våldsutövaren IDAP är enligt forskning och informant bra men inte tillräckligt (Yourstone Cederwall & Frej, 2010). Ett nytt program är framtaget och detta kommer enligt informant, vända sig till fler klienter. Informanten nämner att det kan vara användbart i vilken relation som helst som mellan föräldrar-barn och barn mot föräldrar.

Resultatet av studien visar att samverkan mellan de olika instanserna går som en röd tråd i resultatet när det gäller att minska våld. På frågan hur man arbetar för att minska våldet väljer

samtliga informanter att lyfta fram samarbete som den viktigaste delen av sitt arbete. Informanterna nämner att man behöver synliggöra våldet då både våldsförövare och våldsoffer ofta lever i förnekelse om våldets existens och där alla blir till offer på ett eller annat sätt (NCK, 2017) Enligt vad som framkommit i analysen och författarnas förförståelse så har det bekräftats att ojämställdheten behöver jobbas vidare med kring frågor om män och kvinnors lika rättigheter världen över. Våld i nära relation betraktas inte längre som en familjeangelägenhet. De senaste decennierna har synen på våld i nära relation har genomgått en förändring och våld i nära relation har idag erkänts som ett globalt samhällsproblem och ett stort allvarligt folkhälsoproblem med kränkning av kvinnan och de mänskliga rättigheterna (NCK, 2017).

Resultatet visar på att våld i nära relation inte är en isolerad händelse utan påverkar hela samhället. Resultatet visar på att våldsutövaren agerar med våld enligt maskulinitetsnormen och ser sig själv inte som en våldsutövare. Den våldutsatta känner ofta skam och väljer trots våldet att hålla ihop familjen och stanna kvar. Informanterna nämner alla att de arbetar med att synliggöra våld i nära relation och speciellt mäns våld mot kvinnor då det är mer män som utövar våld än kvinnor. Studiens resultat visar på att arbetet med våld i nära relation har kommit långt i Västra Götalands region men det finns mycket kvar att arbeta med. Informanterna pratar om att tack vare ett bra samarbete instanser emellan så går arbetet framåt. Det behövs mer kunskap om vilka processer i samhället som är mest gynnsamma för att stoppa våldet och hur samhällsinsatser kan utformas så att dessa tillsammans samverkar för att minska våld i nära relation.

Förförståelse:

Författarna har i uppsatsen försökt vara objektiva, men är medvetna om att personliga värderingar och åsikter samt erfarenheter kan påverka tolkningen och analysen av resultaten, samt att författarna i intervjuerna ställt relevanta frågor för ämnet och följdfrågor. Båda författarna har en förförståelse om ämnet då författarna i b-uppsatsen valde samma ämne våld i nära relation. I den uppsatsen fokuserades mer på specifika grupper medan denna uppsats valde att få ett bredare perspektiv på våld i nära relation samt en bredd genom att intervjua flera personer som arbetar på olika instanser med våld i nära relation.

Syftet med uppsatsen har varit att undersöka och få ökad kunskap om våld i nära relation och om vad man som våldsutövare och våldsoffer kan få för hjälp av samhället. Arbetet har resulterat i ny kunskap och samtidigt har det bekräftat en del av de föreställningar som författarna hade. Det har varit lärorikt att få intervjua alla dessa olika människor med så mycket kunskap om våld i nära relation och författarna är tacksamma för att alla var villiga att dela med sig av sin kunskap till författarna. Informanterna var alla positiva till att delta i studien och det var inga problem med att få tag i villiga deltagare. Metoden har fört med sig både för- och nackdelar för studiens slutresultat. För att få fram ett empiriskt material som var relevant ansåg författarna att det var viktigt att använda kvalitativ metod med intervjuer. Genom att använda intervjuer gav detta författarna en fördel i att få fram mer information av informanterna. Intervjuerna varierade i tid men författarna ansåg att relevant information kom fram från varje informant. Det var nödvändigt för författarna att begränsa urvalet av informanter på grund av tidsbrist och att ett för stort empiriskt material hade varit för ohanterligt.

Förslag till fortsatt forskning:

Det krävs mer forskning kring våldsutövare för att kunna minska våld i nära relation. Forskning behöver få djupare kunskap på vad det är som gör att männen tar till våld. Något för forskningen att arbeta vidare med är att synliggöra våldsutövaren då de är svåra att få tag i. Det behövs i samhället titta på de olika attityder, maktstrukturer och normer som finns och ifrågasätta dem. Genom forskning och ökad kunskap om våldsutövare och våldets konsekvenser kan man förebygga genom att ändra attityder och få våldsutövare att berätta och få hjälp. Forskning krävs

även kring barn och ungdomar för att kunna förebygga våld i nära relation. Då det inte finns så mycket forskning kring ungdomars förhållanden. Ungdomars våld i nära relation är ett eftersatt forskningsområde. Det behövs mer kunskap om ungdomar utsätts för våld av sin partner. Det finns bra insatser i samhället och instanser som stöd och hjälpinsatser för våldsutövare, så när de vågar träda fram och berätta så kan de få stöd och hjälp.

Referenser

- Allen, M. (2013). *Social work and intimate partner violence*. London and New York: Routledge.
- Berglund, A., & Heimer, G. (2016). Att ha varit utsatt för våld ökar risken för ohälsa senare i livet. *Läkartidningen*, 113, (1-6).
- Björk, A. (2014). Samverkan. In G. Heimer, A. Björk, & C. Kunosson, *Våldsutsatta kvinnor:samhällets ansvar*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Black, M., Basile, K., Breiding, M., Smith, S., Walters, M., Merrick, M., . . . Stevens, M. (2011). *National Intimate Partner and Sexual Violence Survey:2010 Summery report*. Atlanta: Centers for Disease Control and Prevention National Center for Injury Prevention and Control Division of Violence Prevention.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101.
- BRÅ. (2009). *Våld mot kvinnor och män i nära relationer*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Burman, M. (2014). Blaming violent men—A challenge to the Swedish criminal law on provocation. *Women's Studies International Forum*, 46,, 88-95.
- Dalen, M. (2007). *Intervju som metod*. Malmö: Gleerups AB.
- Edin, K. E., Dahlgren, L., Lalos, A., & Högberg, U. (2010). "Keeping Up a Front": Narratives About Intimate Partner Violence, Pregnancy, and Antenatal Care. *Violence against Women*, 16, 189-206.
- Edin, K. E., Lalos, A., Högberg, U., & Dahlgren, L. (2008). Violent men: ordinary and deviant. *Journal of Interpersonal Violence*, Volume. 2(23), 225-244.
- Eliasson, M. (2000). *Mäns våld mot kvinnor*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Enander, V. (2010). "A Fool to Keep Staying": Battered Women Labeling Themselves Stupid as an Expression of Gendered Shame . *Violence Against Women*, 16(1), 5-31.
- Enander, V. (2014). Socialtjänstens ansvar. In G. Heimer, A. Björk, & C. Kunosson, *Våldsutsatta kvinnor: samhällets ansvar*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Enander, V., & Holmberg, C. (2008). Why Does She Leave? The Leaving Process(es) of Battered Women. *Health Care for Women International*, 29(3), 200-226.
- FN. (2012). *FN:s konventioner om Mänskliga rättigheter*. Stockholm: Regeringskansliet.
- Gottzén, L. (2012). Att (inte) bli en kvinnomisshandlare. In L. Gottzén, & R. Johnsson, *Andra män, maskulinitet, normskapande och jämställdhet*. Malmö: Gleerups.
- Gottzén, L. (2013). Skam, maskulinitet och respons på mäns våld mot kvinnor. *Socialvetenskaplig tidskrift*, (2), 75-92.
- Gottzén, L. (2014). Maskulinitet och mäns våld mot kvinnor. In G. Heimer, A. Björk, & C. Kunosson, *Våldsutsatta kvinnor: samhällets ansvar*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Gover, A. R., Welton-Mitchell, C., Belknap, J., & Deprince, A. P. (2013). When Abuse Happens Again: Women's Reasons for Not Reporting New Incidents of Intimate Partner Abuse to Law Enforcement. *Women & Criminal Justice*, 23(2), 99-120.

- Grände, J., Lundberg, L., & Eriksson, M. (2009). *I arbete med våldsutsatta kvinnor*. Stockholm: Gothia förlag.
- Hydén, M. (2008). Evidence-based social work på svenska- att sammanställa systematiska kunskapsöversikter. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 15(1), 3-19.
- Hýden, M. (2015). What Social Networks do in the Aftermath of Domestic Violence". *British Journal of Criminology*, 55(6), 1040-1057.
- Jämställ. (2017, 12 02). *Jämställ.nu*. Retrieved from jamstall.nu: <http://www.jamstall.nu/fakta/normkritik/>
- Kimball, E., Edleson, J. L., Tolman, R. M., Neugot, T. B., & Carlson, J. (2013). Global Efforts to Engage Men in Preventing Violence Against Women: An international Survey. *Violence Against Women*, 19(7), 924-939.
- Krahé, B., Bieneck, S., & Möller, I. (2005). Understanding Gender and Intimate Partner Violence from an International Perspective. *Sex Roles, Volume 52*, 807-827.
- Krantz, G., & Garcia-Moreno, C. (2005). Violence against women. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 59(10), 818-821.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Langemar, P. (2008). *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi - att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber AB.
- Lawson, J. (2012, 11 28). Sociological Theories of Intimate Partner Violence. *Journal of Human Behavior In the Social Environment*, 22(5), 572-590. doi:10.1080/10911359.2011.598748
- Lundgren, E. (2012). *Våldets normaliseringsprocess och andra våldsförståelser*. Stockholm: Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige.
- Manjoo, R. (2011). *Report of the Special Rapporteur on violence against Women, its causes and consequences on her visit to the United States of America*. New York: United Nations.
- Mattsson, T. (2010). *Intersektionalitet i socialt arbete: Teori, reflektion och praxis*. Malmö: Gleerups utbildning.
- Mattsson, T. (2013). Motstånd och neutralisering. Kön, makt och professionalitet i arbetet med våld i nära relationer. *Socialvetenskaplig tidsskrift*, (3-4), 150-167.
- McHugh, M. C., & Frieze, I. H. (2006). Violence and Exploitation Against Women and Girls. *ANNALS of the New York academy of Sciences*, 1087, 121-141.
- NCK. (2014). *Våld och Hälsa En befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa*. Uppsala: Nationellt centrum för kvinnofrid.
- NCK. (2017, 11 27). www.nck.uu.se. Retrieved from NCK: <http://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/vald-i-nara-relationer/>
- Nybergh, L., Taft, C., Enander, V., & Krantz, G. (2013). Self-reported exposure to intimate partner violence among women and men in Sweden: results from a population-based survey. *BMC Public Health*, 13.
- Ozaki, R., & Otis, M. D. (2017). Gender Equality, Patriarchal Cultural Norms, and Perpetration of Intimate Partner Violence: Comparison of Male University Students in Asian and European Cultural contexts. *Violence Against Women*, 23(9), 1076-1099.
- Parveen, A., Dhingra, K., & McGarry, J. (2016). A literature review of intimate partner violence and its classifications. *Aggression and Violent Behavior*, 31, 16-25.
- Smirthwaite, G., & Holmberg, C. (2014). Uppbrottstrappan En modell för intersektionellt socialt arbete med våldsutsatta kvinnor. *Tidskrift för genusvetenskap*, 35, 107-128.
- Socialstyrelsen. (2009). *Folkhälsorapport*. Stockholm: Socialstyrelsen.

- Socialstyrelsen*. (2017, 12 02). Retrieved from Socialstyrelsen.se:
<http://www.socialstyrelsen.se/valds-ochbrottsrelateradefragor/valdinararelationer>
- Steen, A.-L. (2003). *Mäns våld mot kvinnor - ett diskursivt slagfält*. Göteborg: Göteborg universitet.
- Trygged, S., Hedlund, E., & Kåreholt, I. (2013). Våldsutsatta kvinnor drabbas av långsiktiga ekonomiska konsekvenser. *Socialmedicinsk tidskrift*, 90(4), 604-612.
- Vandello, J. A., & Cohen, D. (2008). Culture, gender, and men's intimate partner violence. *Social and Personality Psychology Compass*, 2(2), 652-667.
- WHO. (2013). *Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence*. Geneva: World Health Organization.
- Wigg, U. J. (2015). Att analysera livsberättelser. In A. Fejes, & R. Thornberg, *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber AB.
- Winstok, Z., Wienberg, M., & Smadar-Dror, R. (2017). Studying partner violence to understand gender motivations - or vice-versa? *Aggression and Violent Behavior*, 34, 120-127.
- Yourstone Cederwall, J., & Frej, I. (2010). *Utvärdering av partnerkontakt kopplat till IDAP*. Norrköping: Kriminalvården.
- Åberg, H. (2014). Psykologiskt kliniskt arbete med våld. In H. Åberg, *Att arbeta med våld vägledning till psykologisk våldsbehandling*. Lund: Studentlitteratur AB.

Hej!

Vi heter Maria Lundgren och Malin Berggren och vi studerar Psykologi C på Högskolan Väst i Trollhättan. Vi ska skriva en C-uppsats uppsats som rör våld i nära relation med fokus på de utsatta, samt de som utsätter, där syftet med studien är att undersöka hur människan påverkas psykologiskt utifrån individ och samhällsperspektiv och hur arbetet med individerna görs så att de kan bli delaktiga i samhället igen.

Med Ert samtycke kommer intervjun att spelas in och därefter transkriberas, skrivs ut i text. Intervjun beräknas ta mellan 35 minuter – 45 minuter. Den information Du lämnar kommer att behandlas säkert och förvaras säkert så att ingen obehörig kommer att få ta del av den. Redovisning av resultatet kommer att ske så att ingen individ kan identifieras. Resultatet kommer endast att presenteras i skriftlig presentation till vår handledare och examinator på Högskolan Väst. När C-uppsatsen är examinerad och godkänd kommer allt intervjumaterial förstöras.

Deltagandet är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Tack på förhand för ditt deltagande!

Har ni frågor kring studien, vänligen kontakta Maria Lundgren eller Malin Berggren på mail:

Maria.Lundgren@XXX.se

Malin Berggren@XXX.se

Vi ser fram emot att träffa Er.

Med vänliga hälsning

Maria Lundgren och Malin Berggren

Intervjuguide

Syftet: Individer som är utsatta för våld i nära relation i samhället

Vad kan man få hjälp med hos Er? Följer ni upp de som ni har hjälpt?

Hur når man Er?

Samarbetar ni med andra insatser i samhället?

Gör ni reklam? VIN ombud, var finns de? Vad har VIN ombuden för utbildning?

Får de som utsätter sin partner för våld något stöd hos Er?

Vad är det som får män/kvinnor att slå?

Finns det något speciellt som triggat männen/kvinnorna?

Vilka kvinnor/män utsätts i samhället? Är det specifika grupper?

Varför stannar individerna kvar?

Hur många har ni hjälpt genom åren? Statistik?

Barnen, hur ser ni på barnperspektivet? Får barnen speciellt stöd?

Jobbar ni med ungdomar som bevittnat våld, eller blivit utsatta för våld?

Jobbar ni förebyggande så de är redo för vuxenlivet?

Hur ser ni på dagens utveckling med tjejer som blir utsatta för ofredande på festivaler?

Vad anser du att svårigheterna ligger i ert arbete? Kan du ge något exempel?

Hur ser du på framtiden? Samhällsutvecklingen som sker idag?

Vad anser du behövs för att minska våldet?

Är det något mer som ni vill tillägga i denna intervju?

Då tackar för vi för ert deltagande.

Högskolan Väst
Institutionen för individ och samhälle
461 86 Trollhättan
Tel 0520-22 30 00 Fax 0520-22 30 99
www.hv.se